

33. nedeľa v období cez rok A – Investovanie kapitálu života

Mt 25, 14 – 30

15. november 2020

Milé sestry a bratia v Kristovi

Jeseň, spomienka zosnulých - aj súčasná kríza – nám (bez toho, aby sme to chceli zneužívať) pripomínajú ohroziteľnosť, krehkosť našich životov. Všadeprítomné reči o „rizikových skupinách obyvateľstva“, o oddeleniach intenzívnej medicíny vniesli do nášho (niekedy až príliš sebavedomého) života určitú neistotu: nazdávali sme sa, že niečo podobné sa nám (osobitne v našom rozvinutom svete) už nemôže stať. Zrazu vidíme, že môže. Niektorí sa preto snažia túto krízu vytesniť, vidia v nej len konšpiráciu akýchsi temných síl v pozadí - preto sa máme venovať životu tak, ako doteraz.

Iste, nemali by sme sa nechať ochromiť, ale ak sme trochu vnímavejší, súčasné problémy môžeme chápať aj ako výzvu. Ako teda správne reagovať – a nemám pritom na mysli slovné postoje, ktorých je plný internet i médiá - skôr postoj nášho života, ktorý žijeme a ktorý môžeme v istom ohľade pokladať za čin, skutok. Je možné na súčasnú krízu reagovať na základe viery? Odpoveď nám naznačuje dnešný 2000 rokov starý úryvok evanjelia.

Príbeh o služobníkoch, ktorí dostali od svojho pána (v rozličnej miere) do opatery vzácny majetok (talenty) môžeme čítať aj ako podobenstvo o nás samotných: dar, ktorý sme dostali je náš život. Tento dar máme nielen využívať (prípadne vidieť v ňom len biologickú hodnotu), skôr ho máme pretvárať na niečo cenné, čo má aj duchovnú hodnotu.

Ježiš svoju pravdu rozprával cez príbehy, skúsme ten dnešný príbeh vnímať cez slovesá, ktoré Ježiš pritom používa. Prvé znie: „zavolať, povolal svojich sluhov“ – môžeme to čítať ako naše povolanie. Povolanie znamená niečo osobné (v protiklade k chladnému naverbovaniu, v ktorom ide o vonkajší výkon). Povolanie predpokladá dôveru, či lepšie povedané vzťah. Boh nám ponúka vzťah - keby nám nedôveroval – nepovolával by nás. Verí v naše sily, verí v našu snahu. (Veriť v Boha predpokladá teda vieru, že aj Boh verí, dôveruje nám.)

Ďalej čítame: „zveril im majetok – každému podľa schopností, ktoré kto mal.“ Ak pritom nepostupoval numericky rovnako (nie každý dostal rovnaký počet talentov) nebolo to výrazom nespravodlivosti, skôr prejav dôvery, ktorá akceptuje naše rozdielne danosti. (Dôvera nepočíta – vzniká skôr v priestore „medzi“, pri pohľade z tváre do tváre. Ani my sa nemáme trápiť, ak nemáme schopnosti niekoho druhého – Boh nám dôveruje takým, akí sme. (Ježiš ostatne hovorí, že do radosti pána, do radosti života vstúpia všetci, ktorí svoj dar využili, zhodnotili – nielen ten, kto získal najviac.)

V podobenstve pán potom „odcestoval“ – je naznačené obdobie, kedy sme ponechaní sami na seba, kedy záleží na nás, na našej iniciatíve. Súčasný človek často nevie vnímať Boha, jeho prítomnosť. Pomohlo by, ak by sme sa Ho naučili vnímať cez život – cez dar, ktorý sme dostali a ktorý nás zaväzuje. Keby sme sa naučili mať k životu úctu, ktorá nás zaväzuje.

„Po dlhom čase sa pán tých sluhov vrátil a kázal vyúčtovať.“ To znie až varovne – väčšina ľudí aj dnes svoj život chápe ako pohrúženie sa do kolobehu – práca, zábava, spolu-blížni. To všetko môže byť ok, záleží ale na nás, čo do toho vkladáme, aký cieľ pri tom sledujeme. Pretože každému raz nastane

chvíľa, ktorá nám nastaví zrkadlo, v ktorej sa budeme musieť obzrieť. Hoci veľa ľudí sa snaží túto myšlienku potlačiť, vytesniť zo svojho života. (Táto ich snaha sa nakoniec – skôr či neskôr – musí snažiť zrútiť.)

Ak sa naučíme vnímať život ako dar, ktorý sme dostali, potom sa nemusíme báť ani chvíle odpočtu. Potom ani koniec nášho života nemusí byť chvíľou smútku, obáv, skôr chvíľou plnosti, skôr radostného stretnutia s milujúcou náručou Boha. Evanjelium nás povzbudzuje, aby sme sa neobávali naplnenia svojho života. Aby nás skúsenosť ohroziteľnosti života nevyviedla z rovnováhy. Aby v nás skôr vzbudila potenciál našich skrytých síl, schopností: zmobilizovala nás – posunula k otvorenosti voči životu: voči našim blíznym a voči tomu, čo životu dáva hĺbku, cenu.

Práve to chýbalo poslednému sluhovi podobenstva – on radšej zo strachu svoj talent zakopal. Strach z ohrozenia ochromil všetku jeho aktivitu, iniciatívu. Zdôvodnenie? „Vedel som, že si človek prísny, preto som svoj talent radšej zakopal.“ Namiesto iniciatívy sa spoľahol na naučenú múdrosť, na poznanie. A ešte ho nevyužil správne. Aj dnešný človek sa často spolieha na svoj rozum, na poznanie (najmä na to vedecké), len to nás zväčša neotvára pre skutočný život, pre druhých ľudí. Naopak: V obave o svoj vonkajší život sa uzatvárame sa voči skutočnému životu, voči svojim blíznym. Svoj „kapitál“ radšej zahrabávame do zeme konkrétností, namiesto toho, aby sme život premenili na niečo živé (aj keď ohroziteľné a pomínutelné).

Ježiš nás povzbudzuje – hovorí: kto má, tomu sa ešte pridá a kto nemá, tomu sa vezme aj to čo má. Je tajomstvo života, že on sa štedrosťou, otvorenosťou neumenšuje, ale naopak rozmnožuje. Povzbudzuje nás to k tomu, aby sme sa nebáli žiť ani dnes so všetkou otvorenosťou voči životu samotnému i voči druhým ľuďom. Aby sme nezabudli, že pri tom nie sú dôležité slová, ale skutky nášho života.

Viliam Arbet